Any tercer - II.ª Epoca - N.º 66

Dissabte 31 de Gener 1925

Justícia Social

15 cts.

SETMANARI SOCIALISTA

Redacció: Guardia, 14, pral. - BARCELONA

> Quan serà comprès que el patriotisme consisteix, sobre tot, en fer la pàtria digna?
>
> *GABRIEL ALOMAR*

La violència

Amics de les bones lectures, dies enrera llegiem un bell article del cèlebre anarquista Errico Malatesta que començava amb aquestes paraules: — «Anarquia vol dir no-violència, no-domini de l'home sobre l'home, no-imposició per la força de la voluntat de un o de molts sobre la dels altres.»

No per repetida la sentència deixa de tenir gràcia i frescor en la ploma autoritzada de Malatesta. Sol succeir que un home apel·la a vegades al més conegut principi i resulta d'una novetat colpidora. Perquè sovint aquest principi apareix entreteixit amb la més espessa trama de una pràctica radicalment negativa. I l'axioma resplendeix pel gran contrast que presenta amb la realitat que vivim.

«La veritable violència anarquista—diu també Malatesta—cessa allà on acaba la necessitat de defensa i de lliberació.» —Entenem, d'acord amb aquesta màxima, que la violència anarquista no ha de produir-se quan no hi ha res que la justifiqui, ni ningú que la provoqui. I entenem que ço que és aplicable a la violència anarquista, és aplicable a la violència en general. Resulta, doncs, una manifestació de follia emprar la violència per sistema ja sigui en l'acció, en el llenguatge, o en la simple actitud intransigent i irreconciliable.

Seria un capdal assoliment cloure d'una vegada el període eixorc de violències de llenguatge i d'obra que han caracteritzat l'obra del desvetllament proletari de cinquanta anys ençà. Doctrines de distinta base però de finalitat idèntica — preponderantment les socialistes i anarquistes i, darrerament, les comunistes—han sol·licitat el favor de les masses i han volgut estampar la marca llur en la mentalitat inèdita del *tercer estat* que portava un nou món en les entranyes. Per aconseguir-ho, s'han llençat tots a la brega difamant i perseguint al competidor. L'idealitat obrera no ha sufert tant d'aquest conflicte d'idees i sentiments com de la forma baixa i grollera en que la lluita ha estat plantejada.

Tenim el proposit irreductible de no traspassar ni una sola vegada la línia del respecte degut a tot contradictor i més si aquest—com nosaltres—es dirigeix a les masses obreres. Això farà que molts no's donguin compte de nosaltres, però els que vinguin aprop nostre s'hi trobaràn més bé. La masculinitat no va necessariament unida a la pobresa mental que descubreix un llenguatge estult i un posat pinxesc i de perdona-vides. Moltes vegades la por es dissimula amb un geste ferotge i una estudiada gallardia és la plataforma de l'aspirant a confident.

Declara Malatesta que «hi ha un partit a Itàlia que amb fins d'alta civilització s'ha dedicat a apagar en les masses tota confiança en la violència...» Aquest partit és el socialista i Malatesta li atribueix la culpa de que el poble italià no resistís més eficaçment el feixisme. No, no. Ni una cosa, ni l'altra, són exactes. Aquí ve a tom repetir que la substància dels nostres principis no lliga amb cap mena de violència, però que la nostra dignitat humana no defuig la violència més extrema. La finor espiritual de cada ú resoldrà la qüestió sense circumloquis ni vacil·lacions. Preferim ésser víctimes que victimaris. Entre un Matteotti assassí o un Matteotti assassinat, ens quedem amb aquest, que és el nostre, que és el que tenia plena consciència del perill i sabia que no podia sustraure's a la violència, però que no feu mai un pas enrera i va anar a la mort amb la més alta i serena convicció. I ha fet més mal al feixisme la mort de Matteotti que l'extermini de tota la «milícia nacional». Un mal fondo, irreparable, definitiu, que no més es fa resistint amb amor i virilitat la violència dels altres i subjectant-se a la màxima violència de sostenir l'esperit erecte i resolut davant de la prova suprema.

DIVULGACIÓ DE DOCTRINA

EL PRIMITIU SOCIALISME

El Socialisme és molt més antic que el moviment obrer, que les lluites del proletariat contra el capital. La primera manifestació del Socialisme fou la compassió sentida pels filàntrops de les classes acomodades vers els pobres i els miserables. Aquests filàntrops comprenien ja perfectament que la causa de totes les injustícies socials radicava en la propietat privada dels mitjans de producció, si bé no es paraven en marcar un plà lògicament derivat d'aquest principi. Per a realitzar llur ideal apel·laven únicament a l'entussiasme i a la pietat dels idealistes de la seva pròpia classe, o de les classes superiors, als quals tractava de convèncer mitjançant seductores descripcions de la comunitat socialista, a l'ensems que els hi pintaven, amb corprenedors quadres, la misèria i la dolor existents entre les masses. Devia conquerir-se, segons ells, als rics i als poderosos, i induïr-los a que proporcionessin mitjans amb qué guarir primer la misèria i amb què establir després la bella societat dels seus dolços ensomnis. I per a conseguir-ho, no es devien emprar pas els procediments de lluita, sinó, al contrari, mitjans pacífics persuassius, tan inocentment persuassius i pacífics que esperaven de la magnanimitat de milionaris i prínceps recursos suficients per a redimir el gènre humà.

Amb tot això, molt temps després, durant el primer quart del segle XIX, el proletariat començà a donar senyals de vida, notant-se als Estats Units, allà pels anys 1820 a 1825, els primers símptomes d'un moviment obrer que s'accentuà després a França i, sobretot, a Anglaterra, on es produïren manifestacions de caràcter molt més seriós.

Però les tals manifestacions estaven mancades de significat per als socialistes d'aquell temps. Es més: no tan sols eren estranyes al Socialisme, sinó que eren també adverses a ell, ja que s'oposaven al seu modo d'ésser i als mitjans emprats per a la seva defensa. Per això els socialistes, pertanyents a les classes riques, tractaven de demostrar als obrers que, abandonats a llurs pròpies forces, llurs intents de millora serien inútils i mai no podrien aconseguir llurs intents d'emancipació. S'agrejaren molt aviat, com naturalment havia de succeïr, les relacions entre proletaris i capitalistes, començà a desaparèixer la compassió, origen principal del Socialisme, i els mateixos principis d'aquest es convertiren, per la aterroritzada classe capitalista, en principis odiosos, puix va veure en ells una arma poderosa que, de servir-se'n el proletariat, anava a produïr-li incalculables danys. De faisó, que a l'enfortir-se el moviment obrer, el Socialisme acaba d'ésser un vulgar passatemps de les classes directores.

Però deixà, llavors, d'ésser utòpica la doctrina socialista? Encara no. El proletariat tenia, amb cert fonament, una gran antipatia pel Socialisme. Posseïa un lleu instint de classe que l'induïa a malfiar-se de tot el que provingués dels capitalistes i, per conseqüent, malpensava del Socialisme del seu temps i de la filantropia en que es basava. De tots modos, com que el Socialisme s'ha enmotllat sempre tan excel·lentment a les idees i als sentiments dels obrers, succeí que, àdhuc en aquells llocs on les masses mostraven hostilitat al Socialisme, els obrers més intel·ligents i més instruïts, bon punt s'enteraren de les doctrines nostres, es feren socialistes. Però el Socialisme d'aquells obrers era completament distint del primitiu: d'ordenat i mansoi es convertí paulatinament en violentament revolucionari; odiava en gran extrem a la classe capitalista i sols esperava la seva somniada victòria dels ferrenys punys dels proletaris descontents. La teoria, doncs, d'aquests socialistes furibunds era també pura utopia, puix no comprenien el moviment obrer, prescindien d'ell i crèien, càndidament, que l'obra de redimir a l'humanitat era qüestió de traçar un plà i edificar sense més ni més el conseqüent edifici.

La tàctica d'aquests nous utopistes consistia en ço que ara se li ha donat el nom d'*acció directa*, això és, en obrar fent abstracció de la realitat, prescindint de l'organització obrera, fiant únicament en la irritació momentània, en la instintiva rebeldia que s'experimenta contra les injustícies existents. No es prenien la molèstia de reflexionar; sostenien que les masses solament estaven capacitades per a llençar-se, en lluita desesperada, a tirar-ho tot abaix i fundar la societat somniada, a qual efecte sostenien que quan més pobres fossin les masses, millor, doncs més prompte es decidirien a destruir el règim social causant de la seva misèria. Tota acció graduada, sèria i efectiva, era, per ells, considerada com a una vertadera traïció.

Podríem dir que aquestes teories, heretades avui pels anarquistes, foren com una espècie d'enfermetat de l'infantesa, de la qual no se'n escapava cap moviment obrer. Però a l'evolucionar progressivament les nostres doctrines, al sortir del període utòpic per a endinzar-se en el domini de la ciència, al perfeccionar-se i enmotllar-se aquella aspre rebeldia, a l'abastar una clara idea de la vertadera posició que en la societat ocupa el proletariat, s'enderrocaren els lirismes i sorgí l'actual Socialisme, que està basat en un perfecte coneixement dels fenòmens socials, que compta amb la força dels treballadors units i organitzats i que té condicions per a seguir i endegar el desenrotllament de la lluita de classes fins aconseguir conscientment el triomf total i definitiu del proletariat.

R.

CRONICA HEBDOMADARIA

Política internacional

La República d'Albánia

Els diaris han portat la bona nova de que el dia 21 de gener l'Assemblea constituient d'Albània, per unanimitat, havia acordat proclamar la República, declarant per a lo successiu festa nacional aquesta solemne diada. Sempre saludarem amb cordial satisfacció l'adveniment d'una República encara que, com en el cas present, tinguem motius per a considerar els fets amb escàs entusiasme.

El lector ja sap que pel maig de l'any passat va esclatar a Albània una revolució secundada per part de la milícia naèional la qual no va cedir malgrat la dimissió del que aleshores era cap del govern Chefket Bei Verlaci, i la constitució, en 1.er de juny, d'un govern presidit per Elies Bei Vrioni amb el·lements dels dos bàndols en lluita. El partit dels grans terratinents *(beis)* va tenir la de perdre i els nacionalistes varen apoderar-se del poder constituint govern, en 17 de juny, el bisbe, Monsenyor Fan Stylian Noli.

El Consell de Regència que representava el poder moderador i que personificava les quatre branques religioses predominats a Albània, les dues sectes musulmanes dites de Bektashi i de Sunni, l'ortodoxe i la catòlica, fou modificat, expulsant els dos regents musulmans Jafar Bei Ypi i Refiq Bei Toptani i deixant únicament el regent ortodoxe, Dr. Stoji Peci, en funcions de cap d'Estat. Els grans *beis* varen emigrar, particularment el cèlebre Ahmed Zogu, el seu sogre Chefket Verlaci i Elies Vrioni.

El bisbe Fan Noli portava la nau de l'Estat amc èxit relatiu. La intervenció de la Societat de les Nacions trobava el camí més expedit que en temps dels *beis*. Fan Noli va pendre part en la V Assemblea de la Societat de les Nacions i es va lluir pronunciant un article en pro de l'autoritat efectiva d'aquest orgnisme internacional. Dintre d'Albània sostenia dos punts de política sumament delicats: l'expropiació de les grans hisendes i llur repartiment entre 'ls pagesos i la prohibició de tenir armes als que no fossin agents d'autoritat.

Albània viu sotmesa a un règim semi-feudal, sobretot l'Albània central a on la propietat està en poques mans. Els muntanyencs no freturen terra ni llibertat, però no consentirien que se'ls privés de la possessió i us de tota mena d'armes. Cap al Sur la població és mes modernitzada i els nacionalistes conten amb molts adeptes. Sembla que Fan Noli no vèia molt segur el concurs del poble per a aplicar el seu programa socialitzant i pacifista i potser per aquesta causa va precipitar l'obertura de relacions diplomàtiques amb la República dels Soviets.

Hem d'observar que cap potència balcànica està amb bones relacions amb els Soviets ni te representants acreditats de Rússia. Darrerament Bulgaria, Yugoslàvia i Rumania realitzen una acció, sinó conjunta, harmònica, contra el comunisme i les propagandes dels bolxevics. A Rússia li convenia molt tenir una ambaixada a Albània com a centre d'operacions i els estats balcànics varen alarmar-se devant d'aquest perill. I quan Fan Noli, per salvar-se, va invitar al camarada Krakwetsky i al personal de l'ambaixada russa tot just arrivats a Tirana a entornar-se'n pel mateix camí que havien vingut, el mal ja estava fet i la sort del seu govern ja estava decidida.

A primers de desembre la revolució va esclatar al nord d'Albània. Ahmed Zogu, audàç i intel·ligent, va aprofitar l'ocasió propícia per a intentar el restabliment de la dictadura dels *beis*. De primer entuvi les forces guvernamentals resistiren braument però quan els insurgents varen anar creixent i el govern va decretar la mobilització general el poble no va respondre i Fan Noli i els seus amics varen dedicar-se a guanyar temps i a reunir diners per a preparar la fugida. Fan Noli va enviar una nota al Govern iugoslau protestant de la seva parcialitat a favor dels insurgents i denunciant que les bandes s'armaven en el seu territori, però el Govern de Pastxitx, ofès en la seva dignitat, va donar la nota per no rebuda. Aleshores el Govern albanès va dirigir-se a la Societat de les Nacions però com que aquest organisme no està facultnt per a intervenir en les qüestions de política interior dels Estats, la reclamació fou simplement arxivada. Fan Noli i el seu sèquit varen decidir fugir i van arribar feliçment a Itàlia.

No sembla cap disbarat creure que la revolució albanesa ha sigut vista amb beneplàcit sinó pràcticament ajudada pel govern iugoslau per tal d'evitar la «infecció russa». Itàlia, aparentment més amiga dels nacionalistes que dels *beis*, s'ha contentat amb fer una declaració de la nova amistat que la uneix amb Iugoslàvia afegint que ambdugues nacions estaven d'acord en considerar que es ventilaven assumptes de política interior d'Albània per lo qual era just que romanguessin com a simples espectadors. Però ningú ens priva de creure que Fan Noli es queixava amb raó i que la culpa de tot la té el «perill bolxevic».

Ahmed Zogu torna a ésser l'amo d'Albània i diu que donarà el Govern a Elies Vrioni per tal de restablir la situació del 1.er de juny de l'any passat i donar a la seva victòria un barniç de respecte a les formes constitucionals. Sembla que tan ell com el seu sogre Chefket Verlazi i Elies Vrioni havien sigut condemptats a mort i com que es trobaven a l'estranger, llurs hisendes foren confiscades. Verlazi és el primer propietari d'Albània i Fan Noli volia que les seves terres fossin les primeres que es repartissin entre els camperols. Aquests, però, han ajudat a llurs amos i no a Fan Noli i els amos triomfants són els que han proclamat la República. Còm ha sigut? No ho sabem. Però sabem que la majoria de l'Assemblea Nacional no era favorable als *beis* ni a Ahmed Zogu i és molt possible que sigui el resultat d'una transacció general i que la República sigui una solució sincera i una iniciació d'una vida millor.

M. Serra i Moret

Els nostres lectors no han d'estranyar que, aparentment, negligim, a voltes, certs esdeveniments d'actualitat, deixant de subrallar-los amb el comentari degut. Però hi han albiradores dificultats insuperables.

Altrament, l'ideari conegut de JUSTICIA SOCIAL i la dignitat civil dels que redactem aquesta fulla, donen la màxima eloqüència al nostre silenci.

Evolució o Revolució social?

III

Tanmateix trobo que els meus articles anteriors no han provocat la ona d'indignació que jo esperava. Els companys que s'han aixecat per a combatre'ls ho han fet amb una mesura i un comediment que fins potser no fan bonic en uns esperits revolucionaris. I dec confessar que si fossin d'una tal serenitat de judici i posseissin una tal calma espiritual, potser jo no hagués cregut necessari despertar la discussió que estem tenint. Si hagués de contestar amb detall, un per un, els arguments exhibits pels amics Montanyà, Vidal, Domenech, Roure, etc., tindria una feina molt gran. M'estimo més recollir els que em semblen cabdals i donar-los la seva rèplica.

En primer lloc, afirma en Montanyà que jo he plantejat malament el problema en voler que es discutís que la «revolució no és necessaria», cosa —diu ell—respecte a la qual «tots estem d'acord». (Voleu dir, voleu dir?). Però és que jo no solament he dit això sinó que a continuació—en el mateix paragraf—he afirmat: «La revolució no asegura, *ni tan sols facilita*, l'adveniment del règim de Justicia Social. Aquest, *solament*, pot ésser el fruit d'una major perfecció de la Humanitat, aconseguida mercès la Cultura amb C majúscula». Em sembla que aquest mateix és el pensament plasmat en la frase justa de l'Alomar: Sense educació previa no hi pot haver llibertat»... i és precisament sobre aquest punt que jo hauría volgut conèixer la opinió dels que em rebateixen...

En segon terme, tant en Montanyà com en Vidal, s'obstinen en demostrar que la revolució francesa ha sortit grans efectes. Perdoneu-me si vos dic que al meu entendre la dita revolució no ha estat més que un epifenomen de la immensa *evolució ideològica* que en l'ànima francesa havien produit ABANS, entre altres, els llibres de Rousseau i de Voltaire.

Sense la presa de la Bastilla i sense la «Commune» França tindria avui el mateix esperit liberal; sense les obres d'aquests dos homes, no.

En Vidal m'invita a les comparacions biològiques i ve a dir-me; «de la mateixa manera que per a curar una malaltia es necessiten—segons els cassos—les metzines o una operació, així també per a curar el cos social poden ésser convenients, d'acord amb les circunstàncies, els medis paliatius (evolucionistes) o l'intervenció revolucionària». La comparació no és de molt, exacte; la intervenció quirúrgica porta generalment *en si mateixa* la causa de la cercada curació del malalt, cosa que no succeeix amb la revolució.

I ja que de Medicina se em parla je demano a l'amic Vidal: Creieu que les *crisis* amb que acostumen a terminar les malalties infectives greus son la *causa* de la curació dels malalts?... Si així ho feu esteu en un error, tant si les crisis van seguides de curació com si van seguides de mort, no son mes que *manifestacions* externes de la sorda i invisible lluita cel·lular que l'organisme té entaulada amb la infecció; el metje intel·ligent farà bé de vigilar que aquesta lluita es mantingui en un terreny de relativa normalitat i no irritarà excesivament les defenses orgàniques amb remeis que resultin pitjors que la enfermetat. El metge intel·ligent, en el nostre cas, deu ésser el Socialisme pur, és a dir, netament separat del Comunisme i del Anarquisme revolucionari.

Estic absolutament conforme en que fondes diferències de psiquisme separen els pobles del Nord i del Sud; crec també que elles expliquen en gran part la major freqüència dels moviments revolucionaris en els darrers.

Però no sé veure que això resti força al meu argument de què, tota vegada que la experiència demostra el major profit tret pels primers, hem de fer tots els possibles per imitar-los en els seus procediments.

Quan els meus amables contradictors em diuen que soc un idealista i un conservador no puc per menys de somriure i demanar-me si no són més conservadors ells que jo, des del moment que els beneficis que jo tracto d'aconseguir són immediats, comencen a obtenir-se des del primer dia d'actuació, mentres que ells, predicant amb la seva màxima autoritat una solució irrealitzable fins qui sap quan, descuiden i desprecien aquesta activitat de formiga—tan poc brillant com efectiva—que consisteix en anar inculcant a l'obrer un ideari que fassi possible una vida més justa.

Sabeu quin és el màxim desig que encara actualment té un respectable nombre de cervells proletaris? Això ho puc respondre amb fermesa per què m'he preocupat d'interrogar los: NO TREBALLAR, és a dir, FER SE BURGESOS. Podeu creure'm, n'hi ha alguns que odien el burgès per la simple raó de que no poden ésser com ell; tan aviat com tenen dos quartos i s'estableixen pel seu compte es comporten vers als seus ex-companys amb una crudeltat inquisitorial, racionalitzant-la amb aquest magnífic argument: «Jo sé el que m'ha costat guanyar els diners que tinc .. fes com jo». Fixeu-vos amb quina dèria alguns dels nostres obrers més conspicus imiten els actes dels seus opresors. Tan aviat com tenen un duro arreconat se'l gasten en fer lluir a la nòia, en llogar un cotxe de dos cavalls pel bateig del noi, en comprar participacions de la rifa... I amb aquesta matèria prima penseu anar a una revolució social? Desenganeu-vos, amics, mentres els nostres proletaris siguin víctimes

el que és pitjor, d'una literatura truculenta i absurda, somniar en revolucions efectives és ésser idealista en tota la extensió de la paraula. Comenceu per donar-los possibilitats de fer se una consciència personal robusta i ben orientada, procureu posar-los en un plà moral digne d'ells.., i aleshores veureu com allò que ara sembla una muntanya resulta un grà de sorra. Però, si per comptes d'això feu el joc inconscient a la burgesia, predicant violències, (que quan poden fer-se ja no deuen fer-se), sou responsables d'agreujar el mal que tracteu de combatre. Penseu que el Capital ho tolera tot menys que l'obrer s'instrueixi i dignifiqui... per que serà?

Consti que en defensar aquesta concepció en crec que no faig més que defensar l'ideari de la U. S. de C.: «la veritable revolució social és obra de germinació i *aquesta germinació serà sempre malaurada per tota obra de violència*». Altrament, en dos editorial cullits a l'etzar, s'ha dit en aquestes mateixes pàgines de JUSTICIA SOCIAL, definint aparentment el criteri rector del partit: «NO SIGUEU IMPACIENTS, no confieu en els grans cataclismes i en les grans catàstrofes. No baseu la possibilitat del nostre triomf en noves i més terribles calamitats. La nostra convicció i el nostre esforç aixamplen insensiblement el nostre camí, i les muralles que no podien enderrocar les catapultes *cauen per si soles*, minades per la pau i progrés que són les armes que no resisteix cap tirania. ¿Que no podrem veure la total trasmudança? Vosaltres tampoc, ni ningú. Això fora tant com si un pare demanés la mort del seu fill pel sol goig de veure complerta la seva evolució total. No. Nosaltres treballem pel demà, preparem el seu normal i complet adveniment. Es feina humil, però feina positiva...» (22 Novembre 1924).

«El vell somni de la revolució social s'esfuma...

I després — benèit recomençament de l'historial—ve la reacció salvadora: No, no entrarem demà, com il·lusoriament ens haviem cregut, en la terra promesa. El Paradís cobejat és lluny, molt lluny encara. Però ens basta la convicció de que el nostre regne és *no més* d'aquest món, per a que no defallim en la nostra voluntat de conquerir-lo. La ruta és llarga i el camí és dur. No hi fa res; caminem! Acostem-nos-hi!, això és lo que importa.

I fins aquest renunciament al guany immediat auriolava d'un reflexe d'immortalitat l'heroisme dels que lluitaven i morien per les belles utopies inaccessibles. Que hi fa que hagin d'ésser els homes de demà els qui cullin les roses de l'ensomni si nosaltres haurem fruït el suprem goig humà de fecundar amb la propia sang la terra verge i el magne goig diví d'haver creat la llevor nova?» (12 1 1924.)

E. Mira

De París estant

La nostra «cullerada» en l'enquesta «Pro front unic».

La por de dir coses *suades*, fa que, sovint, deixem de dir ço que convé repetir una i altra vegada. I és que, en general, els qui escrivim per a el public, tenim la pruïja de voler dir coses originals i noves. I quanta millor feina no es faria esforçant-se en fer compendre a tothom idees i concepcions bàsiques, que es deixen arreconades pensant, ben equivocadament, que ja són de tothom prou conegudes! I ja no cal dir com és eixorca la tasca dels qui, sublimiment encara aquella pruïja de que parlem, s'esforcen en crear un estil i fins un vocabulari personal!

Nosaltres, en el nostre modest comès periòdistic, hem procurat sempre abans que tot, fer que ens entenguessim. I quan la nostra vocació ens ha portat a atreviments oratoris, ens hem esforçat també a tractar temes deixats de recó per la majsría dels propagandistes i a tractar-los en forma desdenyada, per lo vulgar, per el més dels qui es dirigeiaen al públic. Això vol dir que estem gairebé nets de culpa en això de deixar al poble ignorant del que hauria de teuir ben sabut.

Si preguntessim a la *nostra gent* per els fonaments dels nostres idearis; si fessim el que podriem dir-ne un exàmen de principis, ens convenceriem de que és ben errada la tàctica dels escriptors i dels oradors. Quanta gent trobariem que no sap que vol dir República, Autonomía, Socialisme, malgrat haver assistit a cent mitings, en els quals se l'hi ha parlat, en bella forma potser, de moments actuals polítics, fent cas omís de les *bece roles* de l'ideal respectiu, que no s'haurien de deixar mai de recó. I és que, en general, no s'acut al poble més que quan se'l necessita per a quelcom concret, i és que es té el prurit de fer el savi. No volent veure que la gent surt sense haver entés a l'orador, tot exaltant les seves condicions, resultant així una feina completament improductiva.

Ens ha induit a fer aquest preàmbul, nostre desig de dir unes paraules en l'enquesta oberta per JUSTICIA SOCIAL, pro «Front únic obrer». I el meu torn en l'enquesta consisteix en recordar aquest conte, tan recontat:

«Un bon home tenia uns quants fills que no s'entenien, i sovint es barallaven. Uns enemics de la familia s'aprofitaren de les diferències i rencunies que en ella existíen, per portar-li perjudici. Un dia, el bon pare, va fer un feix amb uns quats branquillons i proposà als seus fills, un darrera l'altre, de trencar-lo. Tots s'hi assajaren, sense poder reixir. Llavors, el pare, va deslligar el feix i amb gran facilitat va rompre, un per un, els branquillons. Quan els fills exclamaren. «Això és molt senzill!», els digué el seu pare: «És un simil del que passa a casa nostra. Si tots estessim ben avinguts, no hauriem de tenir temença

Indaleci Prieto, comentant les opinions emeses sobre sufragi, parlamentarisme, providencialisme, etc. ha dit:

«Però els defensors del parlament medieval no es donen compte que quan les masses treballadores arribin a adquirir consciència vigorosa de classe amb papereta o sense, amb vot múltiple i restringit i amb totes les restriccions, no hi haurà més voluntat que la seva, i llavors serà inútil lliurar als privilegiats paperetes a munts i negar a aquells Solidaritat. El triomf serà seu, perquè són més i tot ho poden».

Heus-aquí la moral del conte. Si resulta rescalfat, tingueu en compte el que diem en el prefaci. Sempre resultarà nou per a algú.

Rafael Ramis

| | | |

IDEES D'ARA

Les bases de la nostra actuació.

Des de fa més d'un any que, parlant de la nostra política, en aquestes columnes sostinc el mateix criteri. La política del nostre pais no té una estructura normal. L'abstencionisme dels nostres intel·lectuals vers el sector d'esquerra són causa d'aquesta anormalitat, que hem nomenat altres vegades desequilibri polític. Les conseqüències de aquest estat de coses poden ésser fatals, i no cal pas que les repeteixi. Avui, sols torno a parlar d'aquest tema per que l'he vist també tractat en un article editorial de «La Publicitat» aparegut suara, en el qual hi han continguts alguns punts de vista que coincideixen amb els que han sigut exposats en aquest mateix lloc.

Som precisament els socialistes, els que volem evitar que les lluites públiques a casa nostra adquireixin una violència desconeguda a tot arreu, a causa de trobar-se les tendències i les forces contràries enormement polaritzades. Som precisament nosaltres els que hem intentat d'articular el nostre localisme amb les realitats universals, i de donar a la nostra vida col·lectiva un sentit prou ample i un ritme prou humà, perquè els que ens contemplin des de fòra i ens nagin de jutjar, estiguin lliures de suspicàcies.

La coincidència d'opinions que avui puc assenyalar, és una confirmació més de la ferma posició dels socialistes catalans. Posició d'avantguarda, malgrat de que comptem amb el desafecte dels impacients i dels histèrics. Posició solidament assentada, malgrat les embestides mesquines dels nostres pastors folk-lòrics.

El temps ajudarà a fer compendre la nostra obra.

La propaganda política

Extraiem del diari abans al·ludit el següent paràgraf: «Un de la dreta no ha de voler que desapareguin les tendències esquerristes. Un de l'esquerra no ha de voler que desapareguin les tendències dretistes». Tot això és clar. Una mutua valorització exigeix que les coses vagin d'aquesta manera. El torn dels partits en el poder, funció maravellosa de la màquina política i que avui va prenent el caràcter de moviment de partits de classe, troba una teòrica explicació en el mateix terreny. Estèm d'acord.

No obstant si a un home d'esquerra li dieu que no ha de voler que desaparegui la dreta i a un capellà li dieu que ha de desitjar que l'esquerra existeixi, veureu tot seguit el poc valor proselitista d'aquests arguments

Dintre d'unes normes honrades i lícites, jo crec que la propaganda política s'ha de realitzar d'una manera convencional. La multitud vol les coses resoltes i d'apariència clara, encara que siguin de fons obscur. Coses ben intel·ligibles i si pot ésser que fereixin els sentits i el cor. Diaris estrangers, que son orgues de sectors polítics molt més fins i treballats que els nostres, a voltes llencen unes notes tan agudes, diuen unes coses tant picants, que sovint fan riure als nostres esperits més ponderats. Jo crec, no obstant, que aquests diaris saben molt bé el que és fan. La propaganda política és sempre un treball de cuina més que un treball de biblioteca. En el nostre país, tan impressionable com és, la propaganda com més trucada sigui millor, El verb dramàtic, els himnes, les banderes, els clarins i les fanfares tenen un valor definitiu...

Per experiència pròpia he pogut comprobar el resultat dels critèris eclèctics i de la feina de sospesar el pro i el contra de les coses a la vista del públic. La gent vol les opinions fetes i acabades i segueix més depressa quan li han guanyat cordialment la confiança i l'entussiasme que no pas quant li han guanyat l'intel·ligència. Aquest predomini del cor i dels sentits damunt del cervell porta sovint males conseqüències. Salvador Seguí, que tenia un instint molt clar del que diem, a les derreries de la seva vida és trobava en un carrer sense sortida, per aquestes mateixes causes. Els seus discursos tenien dos elements; l'element bo que era la seva poderosa dialèctica i l'element flac, però tant mateix necessari, que era la seva fanfara. Diguin el que vulguin; la gent no ha seguit el seu pensament i en canvi s'apassionà per la fanfara. Per això avui encara tot està per fer.

Per damunt del periòdic de combat hi ha d'haver un centre d'estudis socials, on es pugui tractar de tot allò que a la multitud no l'interessa directament. Cal crear sobre tot entre els nostres joves una viva preocupació per aquests problemes que són d'una realitat inel·ludible. Hem de fer que aquests problemes ens obsessionin si és que estimem la nostra societat. Però, de moment n'hi hauria prou que les nostres primeres revistes poligràfiques fessin quelcom en aquest sentit.

Marius Vidal

LA FINESTRA OBERTA

EL SENYOR HERRIOT MENJA CAPELLANS

L'Oficina de la premsa católica de França ha editat un cartell representant un home menjant-se una llesca de pa, i amb la següent truculent llegenda: «El senyor Herriot menja capellans, el senyor Chautemps menja frares, el senyor Fr. Albert menja jesuites, i jo menjo el pa car.»

Evidentment, l'obrer francés—com l'obrer de tots els països burgesos—menja el pa massa car. Però menja el pa massa car, perquè el gra de blat que surt de l'espiga, abans no arriba molturat, pastat i cuit a la seva boca, ha hagut de donar guany al colliter, a l'acaparador, al comisionista, al fabricant, al corredor, al flequer, és a dir a tot un engranatge de gent creat per l'organització burgesa, entre el qual a ben segur que la premsa católica de França hi trobaria piadosos correligionaris.

Però, és que l'actual campanya de les dretes contra el senyor Herriot té per causa el seu propòsit de suprimir l'Embaixada francesa al Vaticà. I aquí cabria preguntar: Es que amb l'Embaixada al Vaticà, el pa va a més bon preu a França?

«El senyor Herriot menja capellans...» Va durar un quant temps que també es llençava aquesta acusació de voracitat contra les esquerres catalanes. I l'objectiu va reixir. Les esquerres, galants i polides, varen anar deixant de banda, com un problema de l'esperit, la qüestió religiosa, que seria problema de l'esperit, si els seus ministres es limitessin a realitzar, realment, una pura missió espiritual, però que, per l'exercici que del poder temporal fan les congregacions religioses en els països on han establert llur predomini, és obertament una qüestió política.

El dilema és per tot arreu el mateix: o el poder civil es menja els capellans o els capellans es menjen el poder civil.

El pa va car i el senyor Herriot menja capellans... Ho deu fer per estalviar-lo. No haviem quedat que «no tan sols de pa viu l'home»?

Airet

Si hom es diu lliberal, i per justificar-ho, obra lliberalment però sense posar-hi el cor, es trobarà en una posició tan mesquina que la seva vida no podrà cumplir res d'excelent. Inútil haurà sigut la seva naixensa, i inútil la seva mort.

Del TRIPITAKA XINESC

La Dependéncia Mercantil

L'Associació de la Dependència Mercantil ens envia per a la seva publicació una nota, que no inserim integrament degut a la seva extensió i als termes en que està redactada, els quals si per una part no serveixen per explicar actes concrets, per l'altre podrien provocar una polèmica entre elements, igualment estimables, que nosaltres no tenim cap interès que es produeixi.

Esperem que els companys de l'Associació de la Dependència Mercantil es faran càrrec de les raons que exposen des d'aquestes planes, sempre obertes per tot el que siguin afirmacions concretes i actituds generoses.

L'Associació de la Dependència Mercantil en la seva nota fa constar que, dos o tres dies abans de cel·lebrar-se les eleccions, per a la renovació dels Comitès Paritaris i la Comissió Mixta del Treball en el Comerç de Barcelona, varen aparèixer en la premsa, uns articles firmats per diferents individus, parlant de dites eleccions, i en un d'aquests, firmat per Obach, soci d'un Centre de Dependents i Vocal del Comitè Paritari del Grop 4; es féia un afirmació tendenciosa donant a entendre que l'Associació de la Dependència Mercantil, no anava a les eleccions perquè estava d'acord amb el Sindicat Lliure Mercantil. L'història d'aquesta entitat, és ben neta i clara i la seva actuació des de 26 anys, que fa que és fundada constitueix una garantia de que no necessita fer el joc ni al Sindicat Lliure ni a ningú. L'Associació de la Dependència Mercantil, està avui, en el mateix lloc de sempre, defensant en tot moment els interessos de la classe que representa.

En Josep Genollá és mort

A l'edad de seixanta i quatre anys acaba de morir a Montesquiu, el seu poble natal, l'estimat amic i conseqüent socialista Josep Genollà.

Fou en Genollà un home de gran bondat i de clara intel·ligència i un incansable lluitador de l'organització obrera.

Teixidor de ofici, desde molt jove es preocupà de la penosa situació dels obrers fabrils, treballant amb gran fermesa per a el millorament de la classe.

Socialista convençut, mai no negà les seves convicciones, lo que l'hi produí molts enemics, el mateix dels directors de les Classes de Vapor, que dels anarquitzans que a la desaparició de aquells els succeiren en la direcció de l'art fabril a Catalunya.

Genollà fou president de la Federació Textil de la comarca del Ter i de l'organització fabril del Alt Llobregat, deixant en totes parts en molt bon lloc la seva honorabilitat i la seva rectitud.

En diverses ocasions havia recorregut totes les regions fabrils de Catalunya, organitzant als obrers i parlant-los-hi amb la mesura i la prudéncia que les circunstàncies aconsellaven.

Havía sofert moltes persecusions, i en un moviment vaguista de la comarca del Ter fou detingut i bàrbarament atropellat, de resultes de la qual se li produí una hemorragia que el deixà en transe de mort.

Pels fets de juliol de 1909 fou detingut i tancat durant alguns mesos a la presó de Vich, de la qual sortí quan es donà l'amnistia.

Durant els últims anys, els obrers del seu poble el nomenaren conserje del Centre Obrer guardant al vell i honrat lluitador tota la consideració que es mereixia.

També l'elegiren regidor de l'Ajuntament, càrrec en el qual complí en el seu deure, segons tenia per norma en tots els seus actes.

Amb la mort de Genollà els obrers de Montesquiu han perdut un guia fidel, entusiasta i entenimentat, els socialistes un conseqüent correligionari i nosaltres un antic amic que teniem en gran estima.

Als obrers de la comarca del Ter, al Centre Obrer de Montesquiu i als fills del finat els enviem el nostre més sincer condol.

J. C.

ECOS I COMENTARIS

Reorganització.

Tothom parla de la reorganització dels Sindicats sobre bases noves que siguin una garantía d'una futura actuació ferma i honrada.

La prensa obrera s'ocupa d'aquesta qüestió importantíssima. Cal despertar al proletariat en aquestes hores enervants, abans no acabi de perdre el pols i la desgràcia esdevingui irreparable.

El nostre periòdic ha dit repetidament la opinió dels socialistes catalans en aquesta qüestió. L'organització nova que ha de sorgir de l'inquietut dels moments actuals ha d'ésser filla d'una gran fe, d'una gran voluntat i d'una gran disciplina. L'organització nova, creiem nosaltres, que ha d'ésser bastida sense presses, sense impaciències, però amb elements segurs.

Si ens deixèm portar per l'il·lusió del nombre i de la multitud més que per l'idea de la selecció i de la disciplina, la nostra organització obrera podrà en un moment propici tenir altra vegada un aspecte imponent i grandiós però de la mateixa manera, com una baluerna colosal, amb fonaments minats, podrà enderrocar-se amb estrèpit, per qualsevulga pressió externa. L'experiència més rescent cal que serveixi per evitar una nova catàstrofe.

La vertadera organització, que és la que nosaltres desitjem, no pot ésser una cosa improvitzada i deguda a l'èxit insospitat. La vertadera organització ha de naixer de l'esforç persistent i obscur dels millors homes, dels més intel·ligents i dels més idealistes.

Cal esmentar.

Una al·locució que publica el col·lega «Solidaridad proletaria» i que signada pels capdevanters del nostre obrerisme, avui empresonats, va dirigida al nostre proletariat, assenyalant quines han d'ésser les normes futures de l'actuació sindical.

Es tracta d'un document de gran interès i que conté punts de vista la fidelitat als quals en tot hora i en tot lloc fora suficient per assegurar a l'organització obrera una electivitat i una beligerància fins avui desconegudes.

Company mort.

Un altre lluitador acaba de deixarnos. El vell company Josep Fonollar, Conserge del Centre Obrer de Montesquiu. home de arrelades conviccions socialistes, que mai es cansà de propagar, sense tenir en compte els perills que sovint li creaven les circumstàncies amb que hagué de viure.

El nostre record per aquest home exemplar és el nostre tribut d'admiració als seus sacrificis.

A la seva familia i amics el nostre condol.

Els Alcaldes desapareguts.

Quan encara no s'han trobat les famoses nenes, heus aquí que a Madrid desapareixen cinc alcaldes amb les corresponents vares.

No cal dir els treballs que es realitzen per trobar-los.

Quina no en fora que després de moltes recerques no apareguessin juntament els famosos alcaldes amb les famoses nenes.

Higiene tranviaria.

Molt sovint a la nostra premsa s'hi llegeixen els abusos que el públic comet a la via pública, el poc respecte que els veins tenen per les ordenances municipals, el fumar en llocs tancats, l'escombrar a deshora, el llençar les escombraries al carrer o a la casa del vei etc. La premsa crida inutilment contra tots aquests actes que fan del nostre, un poble incivil i mancat d'higiene.

Es molt difícil d'educar el nostre públic. Mes encara, quan les persones obligades per més motius que les altres a cumplir les prescripcions urbanes i higièniques, donen exemples tan poc edificants, com el d'un funcionari de Can Foronda — ho varem presenciar nosaltres fa pocs dies — satisfet segurament del que acabava de menjar, s'entretenia a escupir repetidament en l'interior d'un cotxe, dibuixant amb la seva saliva trajectories perilloses per als viatgers i embrutant el vehicle de la manera més lamentable.

El tranvia en que això succeí no era de Gracia — Rambles, però els seus viatgers—gent modesta—eran tan dignes com els altres de tota mena de consideracions.

El cens electoral

Els nostres amics farien be d'interessar-se per a que el cens electoral en llurs respectives localitats fos fet amb estricta subjecció a les disposicions vigents. Les eleccions són per nosaltres una cosa secundària i en la qual no creiem haver d'intervenir, per ara. Però el sufragi és una arma popular la qual, encara que no s'utilitzi, ha d'estar a disposició del poble encara que sigui no més per a saber quina proporció hi ha entre les seves manifestacions i l'estat d'opinió de les masses. No hauriem de privar-nos d'aquest element de judici indispensable a tots els que es preocupen de les coses públiques.

Segons els darrers preceptes dictats en matèria de cens electoral, les llistes d'electors han d'ésser exposades al públic tots els dies del 22 de gener al 6 de febrer. Les que no siguin impugnades, les Juntes locals hauràn de retornar-les abans del 8 de febrer.

Les Juntes municipals hauràn de reunir-se per a examinar les reclamacions del 22 al 24 de febrer i remetre actes i reclamacions el dia 25.

Les Juntes provincials es reuniràn per a resoldre en difinitiva del 1 al 3 de març, i entregaràn les llistes a la Secció d'Estadística abans del 6 de maig.

El cens es publicarà abans del 10 de juny, tot això si aquestes disposicions no són una vegada més rectificades.

Quantitats recaptades amb destinació als obrers-estudiants empresonats.

2.ª llista

Suma anterior 95'50; C. M., 2 pts.; T. M., 2 pts.; F. C., 5 pts.; S. A., 1 pta.; B. L., 1 pta.; N. O., 1 pta.; F. C., 1 pta.; F. T., 1'25 pts.; N. Y., 1 pta.; V. Z., 1 pta.; M. C., 1 pta.; X. N., 1 pta.; A. P., 1 pta.; T. P., 1 pta.; P. M., 1 pta.; C. S., 1 pta.; M. A., 1 pta.; T. C., 7'50 pts.; B. H.. 1 pta.; O. J., 1 pta.; C. C., 1 pta.; M. B., 2 pts.; X. P., 1 pta.; C. M., 1 pta.; M. N., 0'50 pts.; F. S., 1 pta.; M. O.. 0'50 pts.; S. L., 2 pts.; X. X., 0'50 pts.; P. C., 1 pta.; V. I., 0'50 pts.; P. P., 1 pta.; M. R., 1 pta.; C. P., 1 pta.; C. A., 1 pta.; B. S., 0'50 pts.; A. F., 0'50 pts.; S. P., 0'50 pts.; M. E., 1 pta.; T. O., 0'50 pts.; M. P., 1 pta.; M. C., 1 pta.; F. X., 1 pta.; F. P., 0'50 pts.; M. C., 1 pta.; F. S., 2 pts.; G. I., 2 pts.; Suma i segueix. 153.75 ptes.

Clàssics, i més o menys clàssics

La publicació del famós volum de Bernat Metge, ha donat lloc a una revisió del concepte *clàssic*. Segons és en el crític aquest concepte, Bernat Metge apareix com clàssic, preclàssic o post clàssic. Un esperit sistematitzador, podria segurament establir una classificació rigorosa que començant en el *superclàssic*,—Plató, per exemple—acabés per l'*aclàssic*,—un actual qualsevulla. Tot dependria de la definició,—del postulat que s'escollís com a punt de referència, o com a base de mesura. D'aquesta definició total, no parcial, com la que la a Bernat Metge clàssic, preclàssic o post-clàssic, un hom en parlarà un dia.

Bernat Metge esguardat cruament, elegantment, sense prejudicis d'escola, sense sentimentalismes patriòtics, sense oportunistes consideracions, sembla bé no escaure just en cap de les denominacions que ara li han atorgat. Ni sisquera és un *subclàssic*. Per a això ésser manquen a la literatura catalana veritables clàssics,—en el sentit que es dona a aquest mot-concepte en les més vulgars preceptives literàries. Tampoc fou un aclàssic del seu temps,—fortuna enorme que no es capeix de cop.

Bernat Metge, és simplement l'auguri del que podia haver estat la llengua catalana de seguir la nacionalitat el curs, diem-ne normal de les altres nacionalitats contemporànies. La llengua i la cultura són funcions de la llibertat política dels pobles. I després de Bernat Metge s'esvaîren les *condicions*, àdhuc *biològiques*, sense les quals, una llengua i una cultura no poden prosperar ni mantenir se en un poble.

En afers de llengua i de cultura, els catalans, avui mateix, encara tantejen, encara manquen d'aquella consciència joiosa de sentir-se *lliures* de clàssics i de models. Els catalans actuals, se'n adonen que són nets d'hipoteques estilístiques i mentals, posseint, en aquest sentit, una llibertat que amarien, si en el fons no envejessin alguns grans pobles de la terra. Aquesta opció sense parella, no considerada fins molt més enllà en el noucents. Ara, avui, els catalans, encara no en tenen prou necessitat viva.

Bernat Metge—«Lo Somni»,—és *particularment* interessant als professionals. En bona realitat, no és obra pel públic. Honestament, tampoc deu de recomanar se com a clàssic, preclàssic o post-clàssic. Així honrada sinceritat parla. Es més just aconsellar lo com una de les poques coses que resten *possibles* i suportables d'aquella època que insinuà de florir, però que, dissortadament, no granà.

Això seria negar estil i una bella deu de condicions a Bernat Metge? No.

Però, a força de posar-ne el lèxic i la sintàxi, avui, Bernat Metge, és desusat. [illegible], acorden la gràcia d'un finissimament irònic somrís. I és plaent que dongui peu a discussió i estudi, perquè així podrà millor palesar-se la necessitat inajornable de que els catalans s'arredossin en el reialme de la vera modestia. Els grans mots i les grans coses, és això el que primer exigeixen als catalans,—és a dir, als catalans en primer terme. A força de modestia, voluntat i estudi, si el diví atzar de bells temperaments és donat, és possible que els catalans tinguin una cultura i uns veritables clàssics. Avui, parlant amb nua franquesa, això no és encara. Les il·lusions, la passió, les generoses intencions, els grans propòsits i la millor bona voluntat, no compten. Calen fets, obres, i aquella general estructuració de la cultura segons normes filles dels propis originals instints, que, per minses que siguin, donen un indiscutible dret a universalitat. Llevades certes isolades obres i figures antigues i modernes, els catalans poden oferir poca cosa a l'universalitat, —encara són bona mica uns estimables senyors comarcals de la cultura o la civilització. Adhuc els que demoren a l'estranger serven aquest deix de rodalia, de provincialisme de la cultura. En els més ben utillats, hi ha sempre, en el fons, una certívola inductibilitat,—un hom vol dir, manca de ductibilitat,—que confirma les anteriors observacions.

No cal discutir sobre clàssics catalans. Bons i bells autors antics tenen els catalans: no clàssics, en el estricte sentit del mot. Amb una mica mica de simpatia i violentant el concepte, passen per clàssics certs autors. Però això és més aviat un dany que un guany. Que siguin més o menys clàssics els bons i bells autors antics, què hi fa? Prometien uns clàssics, això si, —però, malauradament, aquells clàssics en promesa no hagueren realitat. Clàssics o no clàssics, no obstant, aquests autors fan avui el seu magnífic servei. I és una idea que deixata el cor de joia, *sentir* que potser han de nèixer encara, potser comencen avui els veritables clàssics catalans.

Cristòfor de Domènec

Novembre 1924.

Correspondència de Redacció

S. Barmona: L'article és interessant, però ha perdut l'actualitat. Publiquem la notícia. Moltes gracies.

Preguem als nostres abonats es recordin de renovar la seva suscripció. Poden fer-ho, els que no tinguin altra avinentesa, per mitjà de sagells de Correu de 5, 10, 15, 20 i 25 cèntims. Els de major preu no'ns són de cap utilitat i ens ocasionen, en canvi, un perjudici.

Companys: Ajudeu-nos renovant puntualment vost·a suscripció.

Als companys

que expontaniament ens ajuden amb llur col·laboració, hem de pregar-los vulguin fer-se càrrec de la limitació de l'espai disponible i no oblidar mai les restriccions imposades per les actuals circumstàncies. Interessa que per a facilitar la nostra tasca procurin:

1.er Parlar d'allò que es pugui parlar.

2.on Tractar especialment qüestions sindicals i de propaganda de les doctrines socialistes.

3.er Exposar els temes amb la major claretat i concissió possibles, i

4.t Escriure en quartel·les per una sola cara i deixant els interlineats ben amples a fi que podem fer-hi al damunt les eventuals correccions ortogràfiques.

Notes reusenques

Conferència notable

El dia 16 de gener, nostre excel·lent company Dr. Joaquim Xirau va donar una interessant conferència en el «Centre de Lectura». Tema: «En el centenari de Pi i Margall», de qui va fer un estudi profond i documentat, glosant els conceptes fonamentals de les seves doctrines i llegint significatius paragrafs de les seves millors obres. Es detingué especialment en el concepte que meresqué al gran apòstol del federalisme el problema obrer i amb textes contundents demostrà que en Pi i Margall fou un veritable socialista.

El conferenciant fou molt aplaudit en acabar el seu parlament, el qual congregà a una nombrosa concurrència a la platea del Teatre Bartrina.

Una den Serra i Moret

Amb l'al·ludida conferència, inaugurà les seves tasques la Secció d'Estudis Socials de l'esmentada entitat cultural, nostre volgut «Centre de Lectura». I després del Dr. Xirau, acuparà la tribuna el nostre volgut company en M. Serra i Moret, qui esplicarà la segona conferència de la tanda el vineut divendres, dia 6 de febrer.

El tema escullit pel vis-president de la Unió Socialista de Catalunya, és «El Socialisme i la Pau», prometent ésser un acte força notable, doncs a l'interès del tema anuciat ha d'afegirs'hi el record immillorable que deixà nostre amic en la conferència que esplicà tres anys enrera.

I a aquesta seguiràn altres, la major part de caràcter eminentment obrerista, mereixent tota mena de lloances l'obra de la mentada Secció, únic nucli reusenc d'homes incansables que es preocupa de quelcom i que treballa, malgrat les circumstàncies actuals i malgrat la covardia i la indiferència de la gent.

Cada vegada qe's remou un principi, hom descobreix quelcom que fà trontollar el principi que suposavem inconmovible.

ANATOLE FRANCE

Respostes a l'enquesta

El front únic sindical s'imposa

Si els que pugnem perquè la formació del front únic sigui un fet haguessim de fer cas del buit que a aquesta qüestió fa determinada premsa obrera, ja caldria que pleguessim i no parlessim més de l'unió en un sol organisme de tots els obrers d'Espanya i d'una manera especial els de Catalunya; però nosaltres ja sabem que el sentir general de la classe obrera és molt lluny d'ésser el que transpua en les planes d'aquella premsa.

Pels que redacten Solidaridad Proletaria, sembla cosa impossible aplegar en un sol organisme a tots els que treballen, perquè ideologicament no pensen igual. Per nosaltres, el fet de pensar diferentment els uns dels altres, no creièm que pugui ésser obstacle perquè l'unió dels que treballem es realitzi. Tantes dificultats que s'hi troben i nosaltres no en sabem veure només que una: saber compendre el que és el sindicalisme, o, sigui; no confondre l'idea que cadascú particularment pugui sentir — que desgraciadament som ben pocs els que en sentim alguna— amb la qüestió de l'organització immediata per a l'aconseguiment de millores econòmiques cosa que tothom sent i necessita.

Es vergonyós i denigrant l'espectacle que entre nosaltres es dona. Mentres ens entretenim per debatre la qüestió mesquina de si els uns són blancs els altres negres i els de més anllà vermells; el capitalisme enemic comú nostre, no recordant-se dels diferents colors que entre les sevesfiles existeixen, fomenta la creació de grups d'obrers adictes a ells, que, encara que siguin insignificants en nombre, són prou per a fer front en qualsevol lluita que nosaltres poguem plantejar. I això, és cosa que valdria la pena tinguessin en compte els que es miren amb indiferència la campanya que s'ha portat a cap en aquest setmanari.

Si els arguments exposats i altres que podrien exposar-se no fossin prou per a provocar la nostra unió hi ha un altre qüestió que, és suficient per a fer oblidar moltes coses.

Miquel Vilaginés

Fulletons de JUSTICIA SOCIAL
dissabte 24 de gener 1925

Aquest diantre de sabatots!

de H.-G. WELLS

II.—Tot seguit hi ha les misèries que provenen de la sola gastada. Hi ha la torçada del tormell degut a haver desaparescut el taló, i el sentiment que hom té que no camina sobre terreny ferm; com també hi ha aquest miserable sentiment que hom no fa goig vist de darrera, cosa que ha de soportar molta gent. Sempre m'ha estat un martiri anar darrera de donzelles que s'encaminen al seu treball, les quals han de fer una llarga ruta per anar i venir i usen molt el calçat, car els talons els van de travers. Les donzelles sempre haurien d'ésser boniques, la majoria ho podrien ésser, i al veure els seus pobres peus de travers, la grácia del pas perduda, que fa que tinguin una mena de desviació de la columna vertebral, això em deixa desolat, em posa furiós contra un món que les tracta aixíl. Després hi ha els claus que surten, els claus de l'interior de les sabates. Hom s'esforça endebades a caminar, amb l'esperança de trobar aviat un recó tranquil i un moment favorable per a picar el clau. Cerament, entra en aquest grup la misèria de la sola foradada, llavors que per contrast o per ironía diem que les sabates riuen. Les meves acaben sempre per aquí; de primer gasto la puntera i després la sola a la planta del peu. Quan es camina, algún troç de cuiro que surt pel orat es posa a rascar a terra. Cal fer passos fantàstics per a evitar-ho; la vergonya ens fa la seva presa. Al cap d'avall, no hi ha més remei que asseure's francament a la vorera del camí i tallar allò que surt.

III.—La nostra tercera classe de misèries són els talls i les vies d'aigua. Són sobretot sofriments morals, la humiliació de veure aquesta paorosa obertura, per exemple entre la part que cobreix els dits i el dalt del calçat; cal també soportar els refredaments, *els reumes*, i una llarga filera de conseqüències desagradables. I també parlarèm de la misèria d'asseure's en arribar al treball (com fan tants de escolars a Londres, els dies de pluja) amb les sabates amb les soles gastades i foradades que han agafat aigua, i encostipar-se pel camí...

I d'aquests exemples la meva ment passà a altres. Vaig fer un descobriment. Sempre havia blasmat la gran massa de pobres londinencs perquè no dediquen el diumenge i dies festius a fer excursions, el millor dels exercicis. Un dia em vaig permetre de dir a Mayate: «Que n'ha d'ésser d'enza tota aquesta joventut per a estar-se al voltant del quiosc de música en lloc de còrrer pels camps de Kent!» Però veu's-ací que em vaig arrepentir d'aquestes paraules. *Veritablement, fer grans caminades!* Llurs sabates els hauria punyit. Llurs sabates no haurien resistit. Ho vaig compendre tot.

I el meu discurs anà molt lluny. «*Ex pede Herculem*», vaig dir; aquestes misèries dels sabatots del diantre no són més que un exemple. Els vestits que les gents porten no són pas millors que les sabates, i les cases on viuen son molt pitjors. I penseu en el trist magatzem de pensaments, en les errors i en els prejudicis on els seus pobres esperits s'han hagut de veure estrangulats! Penseu en la *manera* que això els plana fatalment al damunt i els indigna! Si algú analitza la misèria d'aquestes coses... Imagineu, per exemple, en els resultats d'una pobre alimentació, dolenta i malsana; en els ulls, en les orelles, en les dents mal cuidades! Imagineu la quantitat de mals de queixal».

«Us dic que *no val la pena* de pensar en aquestes coses!», gemegava el meu amic, en una mena de desesperació, i no volia saber-ne res per cap preu...

Ell que en altre temps havia escrit llibres plens d'aquestes mateixes qüestions, abans que la seva malaltia l'esgotés!...

J. Roure i Torrent, *trad.*

—(*Seguirà*)—

En totes èpoques i en tot lloc, el pensament de les ànimes meditdores ha sigut mutiu d'escandol.

ANATOLE FRANCE

L'esquerra catalana és un concepte evolutiu i dinàmic; i ara no pot ésser altra cosa que sociatista.

GABRIEL ALOMAR.

Obrers del camp!
Llegiu i propagueu
"LA TERRA"
SETMANARI POPULAR
PORTAVEU DE LA «UNIÓ DE RABASSAIRES DE CATALUNYA»
Es publica cada dissabte. 15 Cts.
Redacció i Administració: Carders, 12, 1.r
BARCELONA

La empenta, el moviment i la propagació de les idees han vingut sempre dels pobles petits.

PI i MARGALL.

"ACCIÓ COOPERATISTA"
Portaveu de la Federació de Cooperatives de Catalunya
Articles doctrinals sòbre cooperació: El moviment cooperatiu a Catalunya i a Espanya: Problemes socials relacionats amb la cooperació.
APAREIX CADA QUINZENA
Suscripció anyal: 4 ptes.
Redacció i Administració:
Aurora, 11 bis. - Ciutat

Els nostres lectors no han d'oblidar que aquest número de JUSTICIA SOCIAL ha estat revisat per la censura militar

Primeres Nocions d'Economia Política
CHARLES GIDE
Versió castellana de *J. Cardó*
Preu: 1'50 Ptes.

Avant-projecte d'una Llei de Cooperatives
J. SALAS ANTÓN
Preu: 0'15 Ptes.

Publicacions de Propaganda de *Acció Cooperatista*
Encàrrecs: Aurora, 11 bis.

Company: Si sentiu les inquietuds que dignifiquen la condició humana dels oprimits, propagueu **JUSTICIA SOCIAL** periòdic socialista català.

Treballador!

Sigues digne de la teva condició humana!

Com a home, t'has de sentir ciutadà i laborar amb el socialisme per l'adveniment d'una societat millòr.

Com a productor, t'has d'aplegar dins les organitzacions obreres, i treballar pel millorament immediat dels teus germans.

Prenent per norma la costum, passarem per homes honrats, perque es te per homes honrats aquells que tot ho fan igual que els altres.

ANATOLE FRANCE.

Si ets conscient veuràs clarament el camí del teu deure:
Com a home, has d'ésser socialista.
Com a obrer, sindicalista.

L'Home i la terra

II

Els pagesos i la Revolució

En l'article anterior veierem com a últims del segle XIX la major part de les terres de Rússia eren propietat comunal dels *mirs* però que hi havia una marcada tendència per part dels pagesos a anar convertint la dita propietat en individual. Ara ens toca estudiar el què ha fet la Revolució Russa davant d'aquella classe de propietat i d'aquesta tendència, si gràcies a ella, o a desgrat dels seus directors, ara la terra a Rússia és de propietat individual o si pel contrari la revolució, actuant en això de reacció, ha mort les tendències individualistes dels pagesos i ha restablert en un tot la propietat comunal dels *mirs*.

Els capdevanters de la Revolució Russa han donat sempre una gran importància al problema de la terra. Ja Lenin anys abans de la caiguda de l'opressió tzarista va escriure un llibre titulat «El problema agrari», del qual la casa Sempere, de València, va editar-ne una traducció espanyola que està del tot exhaurida. Com diu Wiedenfeld, *(Lenin und sein Werk*, Munich, 1923, pàg. 91), ja des dels començaments de la revolució es va donar preferència a la solució del problema agrari sobre les d'altres qüestions, les quals, al dir del propi Lenin, havien d'ésser prèvies.

La intervenció dels pagesos en la Revolució Russa és coneguda de tothom. La primera organització nascuda de la revolució foren els consells d'obrers, soldats i camperols. Aquella intervenció fou tan gran que ha fet dir a Hoschiller *(Le mirage du Sovietisme*, Paris, 1921), que la revolució fou el *moujik* i li va fer suposar, ja en 1921, que, per tal raó, i donats l'egoïsme dels pagesos i l'amor que tenen a la terra que cultiven, la Revolució Russa seria, a fi de comptes, una revolució burgesa.

L'organització agrària de la Revolució Russa fou essencialment diferent de la que li donaren els revolucionaris comunistes d'Hongria. A Hongria es va conservar l'antiga estructura de les grans propietats i el seu conreu es va encarregar a una agrupació formada pels mateixos jornalers que fins llavors hi havien treballat, assessorats per un director tècnic, que en alguns cassos fou el mateix propietari. Aquests jornalers no consideraven haver conseguit la terra per a ells, sinó per al director; es varen desinteressar del conreu i quan vingué la contrarrevolució no li feren cap resistència. Anem a veure com es va legislar a Rússia sobre la propietat de la terra mentre va durar el règim revolucionari. En virtut d'un decret de 26 d'octubre de 1917, el comitè agrari de cada poble, el soviet dels pagesos i el comitè dels pobres varen fer un repartiment de les terres de cada terme fent que no quedés cap troç sense *amo*. Va triomfar doncs la tendència de la propietat individual manifestada ja entre els pagesos en l'últim terç del segle XIX tal com va manifestar Lenin al dir que amb la implantació d'aquest decret havia triomfat la tendència en l'individuu a fer una economia pròpia i no la que el portava a l'organització de grans empreses de l'Estat. En 19 de febrer de 1918 es va promulgar l'anomenada «Llei de socialització de la terra». En ella es decretava l'abolició de la propietat territorial quedant tan sols subsistent l'ús d'aprofitament a favor dels pagesos. Aquesta llei aboleix tot dret de propietat sobre la terra, el subsol (mines), les aigües, els boscos i les forces vives naturals, i declara que només el treball personal dona dret a l'ús de la terra. A mida que el règim comunista es va anant extenent van anar desapareixent aquells organismes populars que amb el nom de «comitès agraris», «soviets dels pagesos» o «comitès de pobres» havíen dut a la pràctica el decret de 26 d'octubre de 1917, repartint les terres als que les treballaven. Els dits organismes varen acabar per desapareixer del tot a últims d'estiu de 1918. D'aquí que, quan a l'organització agrària, poden distingir-se dos moments en la revolució russa, un en el que la terra es va donar al qui la treballava, i un altre en que es va abolir la propietat de la terra i es va reconèixer el seu us defruit a favor del pagès. Com es pot veure, cap de les dues solucions té res de comunista pur, per això ha pogut dir Lunacharsky, l'actual comissari d'Instruccio Pública de la República dels Soviets, que la gran genialitat revolucionaria de Lenin va ésser l'idéa de conciliar una economia socialista en la ciutat amb una economia a basse individual en el camp. Va reexir Lenin en aquest intent? No creiem que es pugui afirmar tenint en compte el que exposarem en l'article anterior.

Aquesta mateixa tendència de Lenin a afavorir el desig de propietat individual dels pagesos és la que informa la propaganda comunista entre els camperols de França.

A part del que hem dit, el règim dels Soviets ha intervingut en l'organització agrària de Rússia creant explotacions agrícoles models que havien de servir pel abastiment de les ciutats, i algunes comunitats agràries. Les primeres, degut entre altres causes a la mala el·leció de les terres, a penes produeixen el que'ls cal per a sostenir-se, i en quan a les segones, com diu el company Fenando de los Rios, tenen un creixement molt lent.

Fernando de los Rios en el seu llibre «Mi viaje a Rússia» diu que molts pagesos russos, acostumats al dret tradicional, no tenen la convicció de que la terra sigui seva mentres no la rebin de mans dels antics propietaris, que molts d'aquests s'han repartit la terra amb els seus antics parcers o arrendataris reservant-se la major part de les seves propietats i les de millor qualitat, que alguns pagesos encara pagaven rendes als antics propietaris a últims de 1920, i que, quan el seu viatge a Rússia, encara hi havia jornalers degut a que hi havia pagesos que no podien viurer amb el producte de les terres que els havien tocat en el repartiment de 1917, mentres que n'hi hàvia d'altres que posseien més terra de la podien cultivar ells i llurs famílies i aquelles famílies en les que hi ha pocs membres que es puguin dedicar a les tasques del camp no poden cultivar tan terrany com aquelles que compten amb molts braços, la qual cosa fa que hagin de recorrer al treball d'estranys.

Així com els pagesos prengueren una tan notable part en la primera etapa de la revolució russa, no trigaren a posar-se en front del règim comunista quan aquest volgué intervenir en l'aprofitament dels fruits de les terres que ells cultivaven i s'oposaren d'una manera passiva, en els més dels cassos no treballant altra terra que la necessària per a produir els fruits que necessitaven pel seu sosteniment i el de llurs famílies, a entregar als comissaris del govern els fruits de les seves terres que l'Estat volia destinar al proveiment de les ciutats. En las riqueses, els comissaris del govern fixaven la quantitat a requisar i no tenint productes industrials per donar a canvi del requisat, pagaven, al preu que ells també fixaven, en paper, que segons Lenin era una promesa de pagament en generes industrials. Es a dir que idealment es volia anar al canvi de productes regularitzat per l'Estat. Lenin devant d'aquesta déia en un discurs: «Per a nosaltres és un delicte tan l'explotar a un altre home com el guardar-se la farina que un altre ha de menester. La psicologia dels pagesos és refractària al nostre sistema, llur mentalitat és la dels petits burgesos i per això no els contem com a elements proletaris; entre ells han trobat llurs adeptes els capdills de la contrarevolució, però els pagesos han arribat a una conclusió, la de si els bolxevics són dolents, els demés són insoportables... Nosaltres, als pagesos, els diem que, o es someten o considerarem que ens declaren la guerra civil». Lentament la psicologia dels pagesos va canviant i els va acostant al Govern. En el pròxim article veurem qui ha reexit en aquesta lluita, si el comunisme o l'individualisme dels pagesos.—**Dr. Camarada.**

Noves i documents

L'Internacional Socialista

La Secretaria de l'Internacional Socialista domiciliada a Londres i que va a carrec de Tom Sharo i de Frederic Adler, ha fet pública la següent estadística de quotitzants durant l'any 1924:

Alemanya	869.000
Estats Units	15.000
Gran Bretanya:	
Labour Party	3.126.000
Independents	30.000
Argentina	8.000
Austria	566.100
Bèlgica	621.000
Bulgaria	28.800
Dinamarca	130.400
Espanya	8.000
Finlandia	28.000
França	70.000
Grècia	3.500
Holanda	39.500
Hongria	190.000
Letonia	2.600
Lituania	2.000
Noruega	8.800
Polonia (P. P. S.)	59.500
Rumania	12.600
Suècia	138.500
Txecoslovaquia:	
P. S. Txec	100.000
P. S. Alemany	72.000
P. S. Polonès	2.000
P. S. Ruteni	6.400
P. S. Hongarés	2.000
Total. . .	6.139.700

Aquestes xifres es refereixen no més a 26 dels 42 partits nacionals socialistes adherits a l'Internacional de Londres. En alguns punts, com a Rússia, Armenia, Georgia i Italia, les persecucions han conseguit desorganitzar els partits o almenys dificultar la marxa llur. En altres, com Alemanya i Hongria, la xifra de quotitzants ha minvat a conseqüència de la depreciació de la moneda, però, en general, les forces socialistes dels diferents països han vist augmentar llurs contingents durant l'any 1924.

L'emigració espanyola.

La Direcció general d'Emigració ha publicat l'estadística del moviment migratori trasoceànic durant l'any 1924. La xifra d'emigrants registrada és de 86.920, o siguin 60.198 homes i 36.722 dones. D'aquests, 40.784 s'han dirigit a la República Argentina, 39.500 a Cuba, 3,567 a l'Uruguay i els restants a les altres repúbliques llatines americanes.

Des d'aquells països, han retornat durant l'any 1924, 36.499 espanyols, o siguin 28,095 homes i 8.404 dones. De l'Argentina n'han vingut 14.501, de Cuba 12.079 i del Brazil 2.152.

ALEMANYA.—**El nou Govern**

La crisi ministerial que va plantejar-se a conseqüència del resultat de les eleccions de 7 de desembre darrer ha tingut una tramitació difícil, tant, que més d'un impacient de portes en fora havia preconitzar per solució aplicar una dictadura. Finalment s'ha constituït un gabinet no a base de partits sinó a base de «capacitats» el qual ha tingut el mèrit de despertar la hilaritat de la Cambra en fer en ella la seva presentació.

El canceller de l'Imperi és el que tenia la cartera de Finances en l'anterior ministeri, el populista Luther, batlle de Essen. El director ministerial i ministre de Finaces és Schlieben; el de l'Interior, Schiele; d'Economia Pública, Meuhaus; de Treball, Brauns; de Justícia i Regions ocupades, Frenken; de Correus, Stingl; d'Alimentació, De Kanitz; del Reigwer, Gessler; de Transports i Secretari d'Estat, Krohne, i d'Afers estrangers, Stressemann.

La tendència predominant en aquest ministeri és dretista i burgesa. Per això, en votar-se la declaració ministerial al Reigtag el dia 22 de gener, els partits burgesos votaren la confiança en el govern i els socialistes i comunistes votaren contra, abstenint-se els demòcrates i l'ala esquerra del *Zentrum*. A favor del Govern votaren 246 diputats, 160 contra i 39 s'abstingueren.

Segons la declaració ministerial, el Govern es proposava respectar i fer respectar la llei fonamental de la República, i seguir en política interior i exterior la mateixa del precedent ministeri presidit per Marx.

El llenguatge de Luther ha sigut moderat i conciliador, però hom no té confiança en la gent que l'envolta, particularment Neuhans, el qual, no tan sols no va volguer jurar fidelitat a la República, sinó que va figurar com a president de les joventuts nacionalistes, complicades en l'assassinat de Rathenau. Els nacionalistes volen aprofitar aquesta avinentesa que consideren favorable per a intentar la modificació de la Constitució de Weimar però el cap socialista Breitscheid ja els hi ha dit que no es facin il·lusions en aquest punt que res aconseguirien. L'actitud dels socialistes és de franca oposició al nou ministeri.

La jornada de vuit hores

Un dels primers actes del nou Govern ha sigut decretar la reimplantació de la jornada de vuit hores en la gran indústria. Des de 1.er d'abril vinent les fundicions i alts forns implantaràn els tres torns de vuit hores. L'activa propaganda de les organitzacions obreres i particularment de la Federació de Metalúrgics ha assolit aquest resultat i conseguirà a ben segur que abans de gaire no hi hagi en tota Alemanya cap excepció en matèria de duració de la jornada de treball.

Una enquesta feta fa poc per la Confederació Gremial de Sindicats sobre la jornada de treball en set de les més importants indústries demostra que, del mes de maig ençá, havia minvat considerablement el percentatge d'obrers que treballaven més de vuit hores. En la indústria textil, per exemple, del 84.4 per cent, havia passat al 66 per cent. En la metal·lúrgica la proporció s'havia reduit en més del 10 per cent i en la litografia s'havia pràcticament extingit el treball suplementari. Aquesta enquesta que comprenia la xifra de 2.359.616 obrers demostrava que un 45.3 per cent treballaven més de vuit hores mentre que en maig darrer eren el 57.7 per cent.

Ara el tant per cent quedarà notablement reduit i amb el nou vigor que van prenent els sindicats obrers degut a les millors condicions de treball i retribució i és molt possible que abans d'acabar-se aquest any 1925 la jornada de vuit hores hagi passat totalment a la història tot arreu d'Alemanya.

UNIÓ SUD-AFRICANA.—**Mort il·lustre.**

Archie Crawford, Secretari de la Federació sud-africana del Treball, ha mort a Cape Town, després d'una vida de lluita i de sacrifici consagrada per complert a l'organització obrera. En 1914 va ésser un dels directors de la vaga general tan durament reprimida i per aquesta causa fou expulsat del país. Després el Govern li oferí autorització per a tornar si firmava una declaració comprometent-se a no intervenir novament en qüestions obreres. S'hi va negar rodonament fins que, justament amnistiat, va poguer retornar al seu país i treballar lliurement pel gran ideal de la seva vida.

Fou representant dels obrers sud-africans en la Conferència de Washington i el darrer acte a que va concórrer amb tan honrosa representació fou el Congrès internacional Sindical celebrat a Viena del 2 al 7 de juny de 1924.

HOLANDA.—**El moviment sindical.**

La Federació Sindical Holandesa, afiliada a la Federació Sindical Internacional, ha publicat fa poc la memòria corresponent a l'any 1923. Comptava la Federació a l'acabar l'any amb 26 associacions i 179.929 membres ço que fa suposa una pèrdua durant l'any de 16.791 individuus.

El Sindicat més important és l'Associació de Metal·lúrgics que compta amb 21.682 afiliats. Segueix després la de Ferroviaris amb 20.701. El nombre total de dones associades era de 7.769 contra 9.416 que formaven l'organització a començ de 1923.

Els ingressos generals de les associacions adherides a la Federació Holandesa sumaren 4.588.829 florins o siguin prop d'un milió menys que en 1922. Els ingressos destinats a la caixa d'atur forçós sumaren 4.471.330 i les despeses 3.730.971.

A 1.er de gener de 1924 les sis principals Centrals Sindicals contaven amb el nombre de membres que donem a continuació.

N. V. V, (Afiliada a la Federació Sindical Internacional) 179.229 membres o siguin el 46.27 per cent del total d'obrers organitzats (A 1.er de gener de 1923 era el 43.7 per cent).

R. K. V. (Catòlica Romana) 101.110 membres o siguin el 26 per cent (A 1.er de gener de 1923 era el 27 per cent).

C. N. V. (Cristiana) 53.969, o siguí el 13.8 per cent (A 1.er de gener de 1923 era el 13.9 per cent).

A. N. V. (Neutral) 32.222, o siguí el 8.29 per cent (A 1.er de gener de 1923 era el de 10. 18 per cent).

N. A. S. (Comunista) 13.527, o siguí el 3.48 per cent. (A 1.er de gener de 1923 era el de 4.8 per cent).

N. S. V. (Sindicalista) 8.110 o siguí el 2.09 per cent.

Com es veu, les pèrdues han sigut generals en l'organització obrera holandesa resultant que malgrat les baixes en la Federació Sindical Holandesa les pèrdues major de les altres centrals la col·loquen en situació més favorable en relació al conjunt. Resulta que el total d'obrers organitzats a Holanda és de 388.165. La població d'Holanda és de 6.841.156 segons el cens de 1920.

FRANÇA.—**Sadoul en llibertat.**

El Consell de guerra encarregat de la causa contra el Capità Sadoul, condempnat a mort pel delicte d'alta traició, ha acordat demanar una informació complementària i entre tant ha decretat la llibertat provisional del processat. En conseqüència el dia 11 de gener Sadoul va sortir de la presó probablement per a no tornar-hi.

Sembla que Sadoul va oferir demostrar davant del Tribunal gue la seva conducta a Rússia fou altament patriòtica i que si els bolxevics dessistiren de continuar la guerra fou perquè França i els altres aliats els hi negaren els necessàris elements.

L'acció del Govern.

Restablert de la seva malaltia, el simpàtic President del Consell, M. Herriot, ha retornat a les seves activitats portant a la realitat gradualment el programa que va anunciar al posessionar-se del poder.

Un dels actes de més trascendència ha sigut el decret implantant la jornada de vuit hores en els ferrocarrils i el de la institució del Consell Nacional Econòmic. Aquest organisme serà format per 84 membres que representaràn els grups econòmics següents: població i consum; treball; capital. El primer d'aquests grups l'integraràn els delegats de les Cooperatives de consum i de les lligues de compradors, de l'associació d'alcaldes i de la Unió de ciutats, dels usuaris de serveis públics, dels pares i mares de família i de les mutualitats.

El Consell Nacional econòmic estudiarà tots els problemes que afecten a la vida econòmica del país i proposarà les solucions procedents als poders públics.

Entre les moltes iniciatives que honren el Govern de Herriot hi ha la de la supressió dels presidis d'Africa a on ja no s'enviaràn els condempnats militars i l'abolició dels treballs forçats i altres penes penitenciàries. Es remarcable també l'assistència econòmica facilitada als obrers vaguistes de Donarnenez després que els patrons s'havien negat a acceptar l'arbitratge. Es realment extraordinari trobar un govern burgès que en lloc d'enviar gendarmes envia diners als vaguistes els quals mercès a aquest apoi material i moral han pogut guanyar la lluita que tenien plantejada.

SETMANARI SOCIALISTA
Justicia Social
2.ª època
CIÈNCIES - LITERATURA - ARTS
REDACCIÓ:
Carrer de Guardia, 14, pral. - BARCELONA
ADMINISTRACIÓ:
Marcial Rañía, Llovera, 13. - REUS

REDACTORS i COL·LABORADORS:
Gabriel Alomar - Serra i Moret Josep Comaposada - Alfons Maseras - Dr. Aguadé Miró - Cristòfor de Domènec - J. Carner Ribalta - J. Llorens i Artigas Dr. Emili Mira - Vicens Vilarassau Dr. Joaquim Xirau - Francesc X. Casals - "Apa" - Rossend Llates Dr. Muntanyà - Francesc Viladomat - Sara Llorens - Manuel Galés "Galdric" - Marius Vidal - Ferrán Culto - B. Farré - Josep Ricart i Sala - Manuel Escorza - Josep M.ª Pou i Sabater - J. Recasens i Mercadé - Rafael Campalans - Francesc Gandia - Dr. Josep Ambrós Emili Saleta - "Shum" - F. Cañadas - Josep M.ª de Sucre - J. Roure i Torrent - Manuel Alcàntara i Gusart - Dr. Cosme Rofes - Ignasi Iglesias - Roc Guinart - Puig Pujades - Joan Fronjosà - Balaguer Baró - R. Ràfols Camí - Jaume Cardús - J. Duràn i Guardia - Joan Forment - Dr. J. Estadella Arnó

REDACTORS-CORRESPONSALS
Albert Schneeberger - Rafael Ramis, *França*
Joan Comorera.—*Argentina*
Carlota Goteres.—*Xile*
René Lyr.—*Bèlgica*
Roberto Marvasi.—*Itàlia*
Dr. Andrés Ovejero.—*Madrid*

PREUS D'ABONAMENT:
Catalunya i Provincies:
Trimestre, 2'50 ptes. - Mig any, 4'50 ptes.
Un any, 8 ptes.
Estranger:
Mig any, 5'75 ptes.
Un any, 10'50 ptes.

JUSTICIA SOCIAL *és l'únic periòdic socialista que es publica a Catalunya. Teniu el deure d'ajudar-lo.*
SUSCRIVIU-VOS-HI
personalment a la redacció o a l'administració, o bé trametent l'import de l'abonament a l'administrador, amb segells de correu, gir postal, etc.

Imp. BUSSOTEMPA. - Reus.